

75 jaar Maastrichtse Schaak Vereniging

1920-1995

Voorwoord

Voor vrijwel alle huidige leden van de Maastrichtse Schaakvereniging msv geldt de volgende ontwikkeling: als beginnend of thuisschaker worden zij lid van het relatief kleine en door hen als prettig ervaren msv. Pas na jaren drong het besef door dat msv staat voor een schaakontwikkeling van 75 jaar in Maastricht en ver daarbuiten, op sportief en cultureel gebied.

Het beknopt vastleggen van de hoogte- en dieptepunten van die langste schaakgeschiedenis van Limburg ziet het bestuur van msv dan ook als een wezenlijke bijdrage aan het 75-jarig jubileum en aan de geschiedenis van Maastricht, inmiddels geconserveerd in de Stadsbibliotheek en het Gemeentelijk Archief.

Aan allen die door geestelijke of stoffelijke inbreng, bijdroegen aan het ontstaan van deze kroniek betuigen wij onze oprechte dank. Waarbij wij met name de heer J. Pohlen, grafisch vormgever te Roermond, bedanken voor zijn allerm minst geringe belangeloze bijdrage in de vorm van het geheel vormgeven van deze uitgave.

inhoud

75 jaar Maastrichtse schaakgeschiedenis

De gouden jaren van MSV

1926 - 1946

Van grootmeestertoernooi naar explosie

1945 - 1969

Van prestatie naar recreatie

1970 - 1980

Omschakeling naar recreatie als hoofdoel

1980 - 1995

De 'Maastrichtse Variant' en het Vinken-systeem

Het archief van de Maastrichtse Schaak Vereniging (msv) werd in 1993 in bruikleen overgedragen aan het Gemeentelijk Archief van Maastricht. In de studiezaal aan de Grote Looiersstraat kan men uit dit omvangrijk materiaal via reeksen van harde gegevens zoals ledenaantallen, speelsterkten, financiële middelen en toernooirestaten een objectief beeld krijgen van 75 jaar msv-ontwikkeling.

Cijfers noch placentingen vertellen echter iets over belangrijke zaken als de clubsfeer, de emoties bij hoogtepunten, tegenvallers of conflicten. Het beschrijven hiervan is subjectief; het is een poging om te reconstrueren wat msv in die lange periode betekende voor de leden en voor de Maastrichtse en Limburgse schaakgeschiedenis. Als basis dienden:

- notulen van de bestuurs- en algemene ledenvergaderingen van 1926-1964 en van 1969-1995;
- bestuursgegevens van vsm 1965-1969 (die van msv ontbreken);
- jaarverslagen van de wedstrijdleiders 1920-1937 en 1942-1959.

De schaakgeschiedenis in Limburg begint relatief laat ten opzichte van West- en Noord-Nederland. In 1911 ontstond de Eerste Maastrichtse Schaakvereniging, die in 1915 weer ter ziele ging.

Deze bestond toen uit de volgende leden: de heren J. Goud, J.L. Kersten, A. Hustinx, N. v.d. Gugten, J. Gemmeke, F. van der Tak, Lahaye, Dr. Frank, Niesten, Schoonlingen en Bekink.

Op 12 juli 1920 richtten de heren Briels en Van der Tak de Maastrichtse Schaak Vereniging msv op met 10 leden; in november 1920 werd Dr. M.H. Bingen lid en

sinds 1922 Dr. B. Vlekke en F. Courtens. De eerste jaren speelde msv interne competities en vriendschappelijke wedstrijden tegen andere clubs uit Aken en Luik; later tegen toen startende clubs uit Heerlen en Geleen. Ondanks de slechte vervoersmogelijkheden (er waren amper auto's) groeiden de

jaarlijkse ontmoetingen met Heerlen, maar vooral die met Luik en Aken, uit tot fel beleefde tradities in de "Euregio", al kende niemand die naam toen. Als clublokaal fungeerde van 1920-1960 de bovenzaal van "Hotel de l'Univers" aan de Kleine Staat (eigenaar de heer Hoen).

De reis naar de Grote Bondsweedschrijden te Valkenburg, 27 augustus 1930

De gouden jaren: 1926 - 1946

Waren de eerste 4 jaar van msv - de oudste nog bestaande club van Limburg - nog vooral intern en Euregionaal gericht, dan komt daarin verandering in 1924. De ksnb treft met de weinige toen al bestaande clubs voorbereidingen voor de instelling van de Limburgse Schaakbond (lsb, nu lsb), welke door die clubs in 1927 wordt opgericht. Intern leidt dit bij msv

tot een reorganisatie: Bingen wordt voorzitter en Vlekke secretaris/wedstrijdleader. msv telt na de simultaan van Euwe in 1925 bij msv 29 leden.

In 1928 wordt Vlekke secretaris van de lsb, nadien voorzitter. Veel leden van msv hebben in de loop der jaren de lsb middels bestuursfuncties geholpen met de provinciale uitbouw. Zonder het werk van andere msv-

Aljechin

(bestuurs)-leden te bagatelliseren kan gesteld worden dat Bingen, Vlekke en Courtens een hoofdrol hebben gespeeld in deze periode. Dr. M.H. Bingen, huisarts, geboren in Maastricht, was tijdens zijn studie lid van de Amsterdamse Schaakvereniging ASV geweest en had daar Dr. Euwe leren kennen. Dr. B. Vlekke, geschiedenisleraar aan het Gymnasium, afkomstig uit Den Bosch, was, ook bij ASV, een sterke schaker. Beiden waren sterke, beminnelijke bestuurders met elk een eigen inbreng: Bingen, van huis uit bemiddeld, zorgde via Dr. Euwe ervoor dat er minstens eenmaal per jaar een wereldschaker naar Maastricht kwam voor een schaaksimultaan met vaak causerie vooraf en analyse achteraf. In een reeks van jaren na 1926 kwamen naar Maastricht: wereldkampioen Dr. Aljechin, wereldkampioen Dr. Euwe (beiden meermalen), maar ook Dr. Tartakower, Rubinstein, Bogoljubow, Sultanbeieff.

Simultaan, gegeven door Aleksandr Aljechin, 13 augustus 1930

Simultaan, gegeven door Savelij Tartakower, 8 september 1930

De contacten Euwe-MSV bleven ruim 45 jaar bestaan en leverden een uitgebreide Euwe-correspondentie op in het MSV-archief. Als illustratief voorbeeld van het amateur- en prijspeil van die tijd (1930):

Euwe regelt in een brief de simultaanvergoeding van wereldkampioen Aljechin: prijs per bord f 2,- (minimaal 25 borden) + de helft van de treinkosten Amsterdam-Maastricht met "uiter-aard" logies bij Bingen. Het honorarium van een wereldkampioen!

Bingen kocht elk schaakboek, modern of antiek, dat hij zag; hij was geabonneerd op tal van Europese schaaktijdschriften en stelde die voor uitleen en instructie door Vlekke beschikbaar (de zgn. Bingen-collectie).

Vlekke, als sterke schaker en instructeur, was de man die intern het spelniveau omhoog dreef, daarbij gesteund door Limburgs kampioen F. Courtens.

Uit de van 1920-1970 handgeschreven notulen komt

over de periode 1926/1946 het volgende beeld naar voren:

– Msv was een goed geleide club met een goede sfeer. De korte notulen hebben steeds als hoofdpunt: door welke activiteiten (simultaan, ladder-competitie, instructie, externe wedstrijden) versterken we het (intern) spelpeil.

– Msv was een elitaire club. De ballotage (tot 1960 toegepast) voor toelating als lid werkte effectief, ook op niet-schaaktechnische gronden. Het gehalte aan hier geplaatste, niet-Limburgse functionarissen was relatief hoog. De jeugd was niet welkom: statutair moest men “het 17e levensjaar volcind hebben”. De eerste en voorlopig enige dame werd lid in 1936, maar zij bleef slechts korte tijd.

– De selecte herenclub msv was prestatief ingesteld, zowel intern als extern. msv speelde weldra met drie tientallen in de KNSB- en LSB-competitie. Vanaf 1928 werd msv vijf keer op rij kampioen van Limburg. Een aantal msv-ers werd persoonlijk Limburgs kampioen: Rosenmuller, Courtens, Vinken (20 keer) en Engelhard.

Al in 1930 beschrijft Dr. Tartakower de opmerkelijke kwalitatieve groei van msv in de Berliner Schachzeitung: Hij roemt msv, dat de schaakcentra in Holland (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) “machtig einherschreitet”. Hij prijst vervolgens het werk van het duo Bingen-Vlekke en vervolgt: “In schachtheoretischer Bezeichnung darf wohl als die Maastrichter Variante 1. c4 - c5; 2. f4 bezeichnen werden, die dort

SCHAKEN

HET VERTREK VAN DR. B. VLEKKE NAAR ROME.

In verband met de te verwachten benoeming van Dr. B. Vlekke, leeraar aan het R. K. Gymnasium te Maastricht, tot secretaris van het Ned. Historisch Instituut te Rome, schrijft de voorzitter van den Limb. Schaakbond ons het volgende:

Dr. B. Vlekke is een van de op den voorgrond tredende figuren uit de Limburgsche schaakwereld.

Reeds in het jaar 1928, een jaar na de oprichting van den Limb. Sch. Bond, maakte Dr. Vlekke deel uit van het bestuur, eerst als secretaris, later als voorzitter. Zijn wetenschappelijk en sociaal werk vorderde steeds meer van z'n energie en van zijn tijd. Hierdoor zag Dr. B. Vlekke zich in 1936 genoodzaakt, zich uit de bestuursfuncties van het Limburgsche Schaakleven terug te trekken. Veel heeft Dr. Vlekke voor het Limburgsche schaakleven en voor het Maastrichtsche heel in het bijzonder, tot stand gebracht.

Pijnlijk wordt zijn aanstaand vertrek gevoeld door allen, die in de afgelopen jaren van de resultaten van zijn werk hebben mogen profiteeren, of die het genoegen hadden met hem te mogen samen werken. Voor zijn vele Limburgsche schaakvrienden is dit echter geen beletsel, om zich van harte te verheugen over deze eervolle benoeming, waaruit overduidelijk blijkt, hoe hoog zijn wetenschappelijk werk door de regeering wordt aangeslagen. Zij rekenen het zich tot een eer, dat een zoo prominente figuur gedurende een achtal jaren een actief aandeel in de leiding van hun bond heeft gehad.

Dat Dr. Vlekke een levensperiode van geluk en voorspoed tegemoet moge gaan, wordt hem door alle Limburgsche schakers van harte toegewenscht.

mit Hilfe vom Herrn Courtens, Vorkämpfer der ganzen Provinz Limburg eifrig analysiert wird." (Zie verder pagina 17 etc.)

Het wereldkampioenschap van Dr. Euwe in 1936 tegen Aljechin was een stimulans voor de schaaksport in Nederland en voor het ledenaantal van msv (het zgn. Euwe-effect). In 1942 had msv 79 leden (na aansluiting van "De Pion" uit Wyck). De contributie bedroeg f 2,50 per half jaar.

msv haalde zijn sportieve top in 1943 en 1944 met het kampioenschap van het district Zuid van de KNSB (en uiteraard kampioen van Limburg). Door oorlogsomstandigheden konden de wedstrijden tegen o.a. asv, kampioen van het district West, om het clubkampioenschap van Nederland, niet doorgaan.

Achteraf kan men concluderen dat msv in de periode 1926-1946 door goed beleid en gelukkige omstandigheden een kwalitatief snelle en sterke groei beleefde. Ook voor msv gold echter de wet van de remmende voorsprong: msv verwaarloosde diepte-investering in jeugdopleidingen zoals bij andere Limburgse clubs en had nauwelijks oog voor of behoefte aan een sterke groei in de breedte. Mede door het Euwe-effect waren er aan het eind van de jaren dertig alleen al in Maastricht ontstaan de schaakverenigingen "Het Anker", "Het Centrum", "De Pion" en de bedrijfs-schaakclubs van PLEM, KNP, Stokvis en de PTT. Andere Limburgse clubs, met sterke jeugdafdelingen en groot in ledental, begonnen in langzaam tempo hun ach-

terstand op msv in te lopen. In 1937 vertrok Dr. Vlekke wegens een benoeming in Rome. In 1941 wordt Dr. Bingen ere-voorzitter, maar blijft bestuursadviseur tot zijn overlijden in 1945. Hij schenkt bij legaat de kostbare "Dr. Bingen-collectie" (ca. 600 schaakboeken van 1700-1940 en de samengebonden schaaktijdschrift-jaargangen) aan msv. De vereniging had zijn twee hoofd pioniers verloren.

Dr. Bingen

Van grootmeestertoernooi naar explosie 1945 - 1969

— Msv had geen gelukkige hand met jubilea (zie ook 1970). Het 20-jarig bestaansfeest, gepland en voorbereid op 18 mei 1940, verviel door de Duitse inval op 10 mei. Het 25-jarig bestaansfeest in 1945 moest wegens de na-oorlogse chaos “bescheiden” gevierd worden met het “Dr. Bingen-toernooi” en weer een Euwe-simultaan. De “echte” activiteiten werden uitgesteld naar 1946. Maar toen moest het dan ook groots aangepakt worden met een internationaal (grootmeester)schaaktoernooi. Opnieuw trad Euwe op als deelnemer/adviseur van het bestuur. Er werd gespeeld in twee groepen:

– de Meestergroep met in volgorde van de einduitslag als deelnemers: 1. Euwe, $7\frac{1}{2}$ (uit 9); 2/3. Devos (B) en Van Scheltinga, elk $5\frac{1}{2}$; 4 t/m 6. Vinken, Prins,

Alexander (G.B.), elk 5; 7. Sultanbeieff (B), $4\frac{1}{2}$; 8/9. Doerner (Lux.) en Vlagsma, elk $2\frac{1}{2}$; 10. Wolthuis, 2; – en een Hoofdgroep met sterke Nederlandse (en de beste Limburgse) spelers. Sportief en qua feest wordt het een succes, maar in financieel opzicht leidt het tot een fiasco met langdurige gevolgen voor msv. In globale getallen (en met een factor 10 te vermenigvuldigen naar het prijspeil van 1995) was de situatie als volgt: msv had een vermogen van f 500,-. Het toernooi kostte netto f 2500,-. Het tekort van f 2000,- moest gedekt worden door de landelijke verkoop van 2000 toernooiboeken a f 2,- per stuk (druk- en auteurskosten van L. Prins bedroegen f 1500,-). Edoch, er werden maar 860 stuks verkocht voor prijzen die zakten naar f 1,25. Het tekort steeg tot ruim boven de f 2000,-.

Deelnemers aan het Grootmeestertoernooi van MSV in 1946

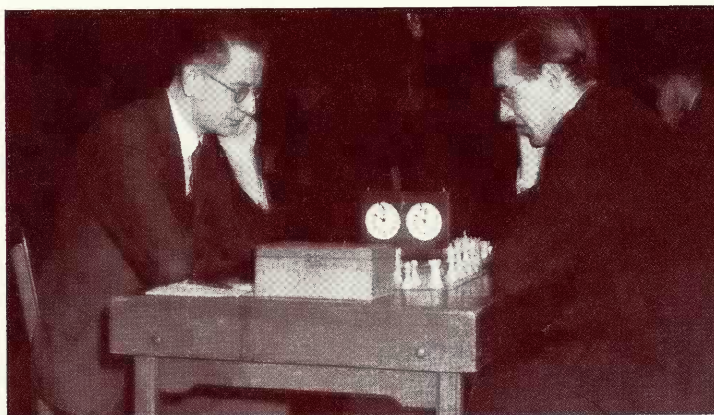

Th. van der Laan (penningmeester sinds 1929) bezwoer aan te blijven tot msv uit de rode cijfers was. Ondanks allerlei acties en f 850,- aan donaties van leden, duurde het acht jaar (1954) voordat Van der Laan kon opstappen (hij werd daarna langdurig voorzitter). Ook bij deze reddingsactie speelde Ir. P. Knols, lid vanaf 1936, langdurig wedstrijdleider en bestuurslid, een belangrijke organisatorische en achter de schermen tevens financiële rol, tot zijn overlijden. Hij bleef tot 1986 (50 jaar lid) actief betrokken bij zijn msv.

De financiële perikelen legden voor ca. 10 jaar een rem op extra activiteiten. msv speelde inmiddels tweede klasse knsb, maar de notulen gaan in de jaren '50 een andere taal spreken. Wederopbouw na de oorlog, grotere uitgaansmogelijkheden en de opkomst van de televisie (voetbal op de toenmalige woensdagclubavond) gaan een rol spelen. De notulen worden steeds langer: de jaarlijkse bestuursverkiezingen blinken uit door beschaafde discussies over de geschiktheid van anderen voor bestuurswerk; klachten verschijnen over het niet op komen dagen bij de interne en vooral de externe wedstrijden van lagere teams. Tientallen jaren worden de vergaderingen, en dus de notulen, beheerst door meningsverschillen over de groepsindeling van de interne competitie, bepalend voor de opstelling van de externe teams. Al dan niet in enkele of dubbele groepscompetitie, al dan niet met versterkte promotie/degradatie, al dan niet Keizer-systeem. Pittige discussies op ledenvergaderingen hoeven niet te wijzen

op een mindere clubsfeer, maar cijfers zijn hier illustratief. In 1944 had msv 80 leden en 6 tientallen in de LSB-competitie. Door een groot potentieel aan sterke spelers blijft msv nog lang hoog spelen, maar in 1948 degradeert het eerste team na 7 jaar uit de hoofdklasse knsb naar de hoogste klasse (nu promotieklasse) van de LSB (waarin ook het tweede team speelde). Er waren nog 3 competitie-tientallen, afnemend naar 2 in 1950. msv1 speelt met promotie en degradatie in de jaren 1950-1960 in de overgangsklasse LSB of de tweede klasse knsb. Het ledenaantal schommelt tussen de 40 en 50. Ballotage ten spijt wordt de heer Alex Vinken, mijnwerker uit Spekholzerheide, in 1958, na een goed gesprek met Ir. Knols, eerste bordspeler van msv. Vinken - hij speelde al mee in de Meestergroep van het internationaal toernooi van msv in 1946, was 20 keer kampioen van Limburg en waarschijnlijk Limburgs sterkste speler ooit. In 1959 promoveert msv1 weer naar de tweede klasse knsb. Euwe, Muhring en Vinken geven een simultaan. Vinken blijft spelen tot zijn afscheid in 1980. In 1975 en 1976 organiseert msv de naar hem genoemde "Alex Vinken invitatie-toernooien". Naar hem genoemd in de internationale schaakliteratuur is het "Vinken-systeem": 1. c2-e4 / c7-c5; 2. Pbl-c3 / ....; 3. f2-f4 / ....

Was Ir. Knols de grote schaakorganisator van msv in bijna een halve eeuw, dan was Alex Vinken ruim 20 jaar de schaaktechnische inspirator. Mede door zijn simultaanpartijen, zijn analyses en wedstrijdbesprekingen ontstond er een generatie msv-schakers die tot

Philips Schaaktoernooi, 15 december 1945, met J. van Beurden in jongere jaren en rechts de heer Grapperhaus, kampioen van Den Bosch

op hoge leeftijd sterk bleef spelen. Euwe vatte samen: "Als Vinken (onder betere materiële omstandigheden) in West-Nederland was geboren, dan was hij een wereldschaker geworden." Msv-er Lemmens, lang op de tweede plaats in Limburg, werd door Vinken afgehouden van het provinciaal kampioenschap.

In 1960, na 40 jaar, verhuist msv van Hotel de l'Univers naar de Momus op het Vrijthof en laat voor het eerst jeugdleden toe. msv krijgt de eerste vrouwelijke bestuurslid-secretaris Mevr. Els Everaers, die nadien tot 1979 voorzitter van msv zal worden. De balotage wordt opgeheven. msv degradeert weer naar de overgangsklasse LSB.

In 1965 begint binnen msv een discussie over de schaaktoekomst van de club, vooral op gang gebracht door bestuurslid/wedstrijdleider F. Engelhard.

Gebiologeerd door de rijke schaakhistorie van msv wilde Engelhard de club terugbrengen naar de landelijke toppositie van weleer. Zelf was hij als schaker sterk gegroeid bij msv en hij zou Vinken opvolgen als kampioen van Limburg.

Zijn voorstel omvatte:

1. een bundeling van de sterkste schakers uit Maastricht en omgeving in een topteam onder de naam "Verenigd Schaakgenootschap Maastricht" (vsm).
2. de opbouw van een sterke jeugdafdeling als toekomstinvestering. Engelhard schonk als eerste systematisch aandacht aan de jeugd (theorie-avonden met 80-100 jongeren).
3. verbreding van de clubs in de "vsm-holding" door actieve ledenwerving en begeleid door een clubblad "En Passant".

Na een lange voorbereiding werd voor het clubjaar 1967-1968 de facto het vsm opgericht door msv, het Vrolijke Paardje en de bedrijfsschaakclubs van PLEM en KNP. Het toen sterke Gronsveld haakte echter af, waardoor het 1e team van vsm bemand werd door alleen msv-ers en dat was niet de bedoeling.

Veranderingsprocessen in een organisatie met een lang gekoesterde traditie zijn altijd erg moeilijk. In 1967-1968 ontstond het clubblad "En Passant", kwam er een jeugdafdeling van ca. 20 leden en steeg het aantal leden van msv van 53 naar 84. De sterke spelers van msv (op 2 na) wilden terug naar de hun vertrouwde msv-sfeer. Met het Vrolijke Paardje en KNP-schakers trad msv in het najaar van 1968 uit het vsm. Goede bedoelingen waren gestrand op oprechte emoties.

Bij de boedelscheiding bleef de jeugd bij vsm, dat hun had aangeworven, maar ook veel jongere msv-ers met twee sterke spelers, onder wie uiteraard vsm-voorzitter Engelhard. Plotseling had Maastricht twee in leeftijd onevenwichtig opgebouwde en voor die tijd relatief grote schaakclubs. De LSB handhaafde in een Salomons-oordeel beide clubs in de overgangsklasse, waaruit vsm dan ook direct degradeerde. Dat de visie van Engelhard juist was, leerde vervolgens de geschiedenis. Op termijn tot heden werd vsm onder zijn voorzitterschap met voorsprong de sterkste en meest prestatiegerichte club van Maastricht.

Bij dit 75-jarig jubileum herdenkt msv de oud-leden die veel bijgedragen hebben aan de Maastrichtse schaakgeschiedenis. F. Engelhard hoort, op geheel eigen wijze, bij deze ere-groep.

Msv ging verder met ca. 40 leden, onder voorzitterschap van de heer Neuss Sr. en met zoon Frans als enig jeugdlid. Neuss Sr. werd na een lange periode van inzet voor msv erelid. Zoon Frans stapte na verloop van tijd over naar het jongere vsm en is, anno 1995, reeds vele jaren voorzitter van vsm.

Het clubblad "En Passant" voor en na de boedelscheiding

Van prestatie naar recreatie 1970 - 1980

In de periode 1970-1980 schommelt het ledenaantal rond de 35-40, maar deze kleinere kern heeft als erfenis van het oude msv een hoog schaakniveau. Prestatieschaak extern, maar ook intern in clubhuis Dominicain staat prestatie voorop. Het 1e team draait om Vinken, Rathenau, Van Beurden Sr., Nicolaes, Jaegers, Eymael, Plumeekers en Van Tienhoven en speelt wisselend in de overgangsklasse (nu promotieklasse) en hoog in de 1e klasse van de Lisb. In 1977 promoveert msv weer eens naar de promotieklasse met het enige team dat extern speelt. In 1980 promoveert het 2e team naar de 1e klasse en wint de huldigingswedstrijd van msv1, dat dan ook 1e klasse speelt. In 1970 wordt het 50-jarig jubileum, gelet op de voorafgaande perikelen, alleen intern met een mooi schaakfeest gevierd in Dominicain. In dat jaar verschijnt ook het msv-clubblad dat pas bij de reorganisatie van 1980 zijn huidige formaat, opzet en de naam "De Kiebitz" krijgt.

Alex Vinken invitatietoernooi met van links naar rechts: de heren Neuss Sr., Jaegers, Knols Sr., A. Vinken, Neuss Jr., Hovens, Janssen en mev. Everaers

In deze periode moeten zeker genoemd worden: – het einde (in 1971) van het jaarlijks door het warenhuis v&d gesponsorde simultaan-toernooi in de kantine van De Limburger en in de Redoute. Ook v&d schreef 13 jaar schaakgeschiedenis in Maastricht door het msv (en in de laatste twee jaren msv, vsm en Lisb) mogelijk te maken om de sterkst mogelijke simultaan-

seances te organiseren. Bekende simultaan-gevers in die serie waren o.a. Bronstein, Botwinnik, Keres, Kortsnoy, Hubner, Donner, Hartog, Gligoric, Ree, Ljubojevic, Van der Sterren en uiteraard Dr. Euwe, bijna 50 jaar na zijn eerste msv-simultaan in Maastricht!

– In 1974 en 1975 organiseert msv "honoris causa" het 1e en 2e Alex Vinken invitatie-toernooi met deelname van Alex zelf.

– In 1972 en in 1976 zijn er fusiebesprekingen tussen msv en vsm, successievelijk door vsm en msv afgebroken onder het motto: "Old soldiers never die, they just fade away".

Victor Kortsjnoi verloor één partij **Jan Donner weer beste „simultaner”**

MAASTRICHT — Nu het Hoogevanttoernooi ten einde is, zijn de vele schaakgrootmeesters weer over de gehele wereld uitgeswermd. Niet echter de winnaar van het toernooi, de Russische grootmeester Kortsjnoi en zijn concurrent, de Westduitse grootmeester Hübner.

Zij blijven nog ruim een maand in Nederland, om met vele andere schaakmeesters deel te nemen aan de jaarlijks terugkerende simultaantornee van

Vroom en Dressmann. Ook dit jaar zullen daardoor weer vele duizenden landgenoten de gelegenheid hebben om het tegen internationaal bekende schaakgrootbeden op te nemen. Zoals gisteren reeds gemeld, had de start van de gehele landelijke toernooi in Heerlen plaats. Als tweede stad was Maastricht aan de beurt. Voor de Maastrichtse schakers is de Rus Kortsjnoi geen onbekende, want precies drie jaar geleden speelde hij op uitnodiging van V. & D. en DNL tweemaal in een week

simultaan, dit ter gelegenheid van de oprichting van de vereniging V.S. „Maastricht”. Hij moest toen in totaal twee remises toestaan. Gisteren verging het hem iets slechter. Na een half uur spelen werd hem door Kramer (V.S. Maastricht) reeds remise afgedwongen. Een uur later bood ook Rehr (V.S. Maastricht) in een voor hem duidelijk superieure stelling remise aan. De Rus weigerde de remise echter, omdat hij volgens zijn eigen zeggen zelf verloren stond en consequent gaf

de grootmeester zelf meteen de partij op. Zo verloor de Rus voor het eerst te Maastricht een partij.

De overige 30 partijen werden door Kortajnoi gewonnen. Tegelijk met Kortajnoi speelden ook de grootmeesters Hübner, Donner, Hartoch en Withuis simultaan. Donner herhaalde de grote prestatie, die hij te Heerlen leverde en won weer al zijn 30 partijen. Ook Hartoch won van al zijn 27 tegenstanders.

De Nieuwe Limburger, donderdag 5 februari 1971

Omschakeling naar recreatie als hoofddoel 1980 - 1995

Hoewel msv in 1982 voor de laatste keer promoveert naar de promotieklasse (en direct weer degradeert) verzwakt msv geleidelijk door het wegval-
len van veel oudere
maar sterke spelers.
Gelet op hun leeftijd
namen de ere-leden
Ir. Knols, de langdu-
rig voorzitter Me-
vrouw Everaers, en
Alex Vinken afscheid
als spelend lid (Alex
Vinken overlijdt in
1983; twee jaar na de
door hem bewonder-
de Dr. Euwe).

Msv speelt inmiddels
in "De Keigel" aan
de Brusselsestraat en

heeft onder een nieuw bestuur, in 1980, 43 leden. 60
jaar na de oprichting besluit msv tot de instelling van
een zelfstandige jeugdafdeling, spelend op zondag-
middag op Daalhof. Als bestuurslid jeugd-zaken komt
W. Wijsen, en N. Hougardy wordt een bevlogen
jeugdleader. In 1982 heeft de jeugdafdeling 40 leden
met een eigen jeugdblad naast De Kiebitz en een
eigen budget. In 1983 verhuist msv naar het Atrium op
Daalhof als clublokaal.

Rond 1984/85 streeft msv naar uitbreiding (voorzitter
Walravens, secretaris Gunther en jeugdleader
Hougardy) en bereikt een ledenaantal van ca. 100, met

4 LISB-teams. Door
het verder wegval-
len van sterke ouderen
gaat deze uitbreiding
gepaard met een
langzame daling van
het externe spelpeil
qua klasse van de
LISB. De senior-afde-
ling van msv, inmid-
dels voorstander van
primair recreatie-
schaak, botst met de
zelfstandig opereren-
de jeugdafdeling die
prestatief ingesteld

Clublokaal MSV in het Atrium op Daalhof

is. Bij dit verschil van inzicht stapt jeugdleader
Hougardy met de jeugdafdeling over naar vsm.
Desondanks gaat onder voorzitter Wijsen, met de
motor Gunther, de groei door om in 1987 het clubre-
cord van 130 leden te bereiken. Msv is dan een goed
geoutilleerde recreatie-vereniging geworden met weer
een nieuwe jeugdafdeling van 56 leden op vrijdag-
avond, vooral opgebouwd door jeugdleader Pere-
boom. Pereboom krijgt voor deze zware klus te weinig

steun van de senioren en stapt op, nadat ook Gunther door zijn werkdrukke moest opzeggen.

Vanaf 1988 gaan de ledenaantallen weer dalen. Msv houdt onder voorzitter/jeugdleider Wijsen nog een kleine maar goede jeugdafdeling. Na een kort verblijf

in de "Campagne" betreft msv, onder een nieuw bestuur in 1991 zijn "definitieve" schaakaccomodatie in buurthuis " 't Förtsje" in Belfort. Enkele goede jeugdspelers gaan, gelet op hun schaakontwikkeling, in goed overleg over naar vsm en msv heft de jeugdafdeling op.

De Dr. Bingen-collectie

Het bestuur van msv besluit in 1981 om een definitieve oplossing te zoeken voor de kostbare nalatenschap van de "Vader van msv". De catalogisering van de collectie, reeds aangevangen door Neuss Sr. en Mevrouw Everaers e.a., wordt voltooid door secretaris Van Os en penningmeester Walravens. Het betreft een collectie van 584 boeken en ingebonden jaargangen van ca. 1700 tot 1940, nog aangevuld door latere donaties, o.a. 28 boeken uit de nalatenschap van de heer Hustinx (50 jaar lid van msv). Pronkstuk is een herdruk van 1913 van het oudste schaakboek ter wereld (eenmalig in Leipzig in oplage van 500 uitgegeven als twee folianten met 194 prenten over het schaakspel, onder de titel "Tratado de Ajedrez del Rey Alonso el Sabio"). Het was de introductie van het schaakspel via het Moorse rijk in West-Europa door de "witte koning" van Catalonie. De besturen van 1945-1981 zaten met het dilemma: te kostbaar en deels te antiek om uit te lenen; waar en hoe zorgvuldig te bewaren, en wat doen we er dan mee?

Het rationele besluit van het msv-bestuur in 1982 om de collectie na taxatie te verkopen ten behoeve van:

- de opbouw van een sterke jeugdafdeling;
- de aanschaf van een moderne bibliotheek;
- de financiële ondersteuning van msv in de wedstrijd-sport stuitte op felle protesten van het bestuurslid F. Pleumeekers en later van leden onder aanvoering van E. Destreel en J. van Beurden (meervoudig ex-kampioen van Maastricht). Weer botsten op zich redelijke argumenten op culturele waarden en de bedoelingen van de schenker Dr. Bingen en erven. In 1986 werd de collectie in 50-jarige bruikleen overgedragen aan de Stadsbibliotheek van Maastricht. Na een restauratie ter conservering ad f 30.000,- is de collectie, ontsloten door een uitgebreide catalogus, voor iedere schaak-liefhebber in Maastricht en ver daarbuiten in te zien op de studiezaal.

In het jubileumjaar 1995 is msv primair een gezellige recreatie-vereniging met een goede sfeer, waar veel thuisschakers aansluiting vinden. Msv1 is een middenmoot in de 2e klasse en msv2 in de 3e klasse LISB. Het ledenaantal bedraagt ca. 50 senioren, waarbij er 2 wat jong zijn.

In zijn door generaties van leden gekozen ereleden: Bingen, Vlekke, Courtens, Kersten, Briels, v.d. Tak, Goud, Vierdag, v.d. Eerden, Jaegers, van der Laan, Vinken, Everaers, Neuss Sr., Knols, Walravens, Gunther en Nicolaes herdenkt msv de bestuursleden, wedstrijd-leiders, trainers, redacteuren, leden en donateurs, kortom allen die met hun inzet deze 75-jarige msv-geschiedenis echt hebben geschreven.

*Maastricht, 12 juli 1995
Het bestuur van MSV*

Huidige voorzitter J. Korsten feliciteert de heer L. Nicolaes met zijn erelidmaatschap, juni 1995

de
"Maastrichtse Variant"
en het
Vinken-systeem

In de schaakliteratuur valt veel te lezen over twee schaakopeningen die thuishoren bij de minder vaak gebezigde, zelfs enigzins ongebruikelijke Siciliaanse openingen. Het gaat hier om de zogenaamde Siciliaanse flanksystemen, en wel twee varianten hiervan: de “Maastrichtse Variant” en het Vinken-systeem. Hoe zien deze flank-varianten van het Siciliaans er uit?

“Maastrichtse Variant”   Vinken-systeem

1.	e4	c5	1.	e4	c5
2.	f4	..	2.	Pc3	..
			3.	f4	..

De opmerkelijke lezer zal het opgevallen zijn dat tot nu toe steevast de aanhalingstekens (“..”) rond de woorden “Maastrichtse Variant” gezet zijn (waar dat bewust niet gebeurt bij het Vinken-systeem). De aanhalingstekens duiden op een afzwakken van de betreffende woorden. Terwijl Maastrichtenaars, ook Maastrichtse msv-ers, de laatste zullen zijn die iets wat met Maastricht te maken heeft willen afzwakken, gebeurt dat hier toch. Waar het Vinken-systeem met recht en zonder twijfel een opening is die vanwege zijn originaliteit aan meervoudig Limburgs Kampioen en msv-speler Alex Vinken kan worden toegeschreven, is er bij de “Maastrichtse Variant” twijfel. Twijfel omdat de opening in andere bekende systemen terugkomt, en daardoor net zo goed een andere titel zou kunnen

Alex Vinken in actie tegen Dr. M. Euwe

dragen. Het is hier niet de bedoeling u een compleet, schaaktechnisch en historisch verantwoord overzicht te geven over de “Maastrichtse Variant”, het Vinken-systeem en aanverwante systemen. Het is eerder een willekeurige bloemlezing over met de “Maastrichtse Variant” en het Vinken-systeem verwante openingen. In dit overzicht van de geschiedenis van msv willen wij u dit zeker niet onthouden.

De eer gaat dus wellicht te ver om te spreken over de “Maastrichtse Variant”, de finale conclusie laten we overigens graag aan u als lezer over. Het hier beschrevene betekent hoe dan ook een stimulans om beide openingsvarianten in uw eigen schaakpraktijk “nieuw leven” in te blazen.

De benaming “Maastrichtse Variant” is overigens geen jonge benaming meer. Door de grote en interna-

tionale schaak-grootmeester Dr. Tartakower is al in 1930 in de Berliner Schachzeitung gewag gemaakt van de “Maastrichter Variante”:

“Im schachtheoretischer Beziehung darf wohl als die “Maastrichter Variante” die sonst verschollene und verrufene Spielweise 1. e4 c5 2. f4 bezeichnen werden, die dort eifrig analysiert wird und mit deren Hilfe der Vorkämpfer der ganzen Provinz Limburg, Herr Courtens, bereits gegen verschiedene Meister erfolgreich war.”

In het “Batsford Chess Openings”-boek van Kasparov en Keene (1988) zien we de “Maastrichtse Variant” terug bij de Siciliaanse openingen. Als hoofdvariant na 1. e4 c5 2. f4 geven Kasparov-Keene 2. .. d6 3. Pf3 a6 4. a4 Pc6 5. Le2 Pf6 6. d3 e6 6. o-o Le7 8. Pc3 o-o 9. h3 Tb8 10. Le3 b5 met een interessante afwijking op zet 2. uit een wat verder weg verleden (Williams-Staunton, London 1851!): 2. .. Pc6 3. Pf3 e6 4. Lb5 g6 5. Lxc6 bc @ 6. c4 Lg7 7. De2 Db6 8. e5 Ph6 9. Pc3 Pf5 10. Pe4 en ongeveer gelijk.

De benoeming van een systeem is één punt, de inhoud ervan een ander. Naast twijfel over de originaliteit van de benaming van het 1. e4 c5 2. f4 systeem, is er ook schaaktechnisch het een en ander tegen deze opening in te brengen.

Dr. Max Euwe beschreef als volgt de onderhavige opening:

“Geen goede voortzetting” (Euwe, 1958).

Kort maar krachtig, zoals Euwe dat kan zijn. Euwe ziet er voor wit geen brood in. Hij vervolgt:

2. .. e7-e6

3. d2-d3 d7-d5

En zwart staat zeer bevredigend

(4. Pd2 Pc6 5. c3 Pf6 6. e5 Pd7 7. Le2 f6 8. exf6 ..).

In een coproductie met Den Hertog blijkt dat nogmaals, waar Euwe onze “Maastrichtse Variant” (niet met die naam!) noemt bij de varianten op de Tsjigorin-variant: 1. e4 c5 2. De2. Over 1. e4 c5 2. f4 schrijven de twee analytici:

“Een ouderwetse opzet. Zwart krijgt met 2. .. e6 en 3. .. d5 bevredigend spel” (Den Hertog-Euwe, 1962).

Maar gelukkig zijn er ook wel pro’s voor de “Maastrichtse Variant” te noemen. Wie van spanning en sensatie houdt klinken wellicht de woorden van Rolf Schwarz als muziek in de oren. 1. e4 c5 2. f4 ontlokt hem de volgende woorden:

“Ein seharfer Zug für unruhige Geister”

(Schwarz, 1966).

Ook hij gaat verder met:

2. .. e7-c6

2. .. e5? 3. d3 +=. Der weisse Bauer f2 hat nach f2-f4 einen Aufrolpunkt.

2. .. d5 3. exd5 Dd5 4. Sc3 Dd8 5. Sf3 Sc6 6. Lc4 e6 +=

2. ... d6 3. Sf3 Sf6 4. Le2 e6 5. o-o d5 6. d3 Sf6 (Fletzer-Barcza, 1949)

2. ... Sf6 3. d3 d5 4. e5 Sg8 5. c3 Sc6 6. Le3 e6 7. Sf3 Sb6 8. g3 Sf5 9. Lf2 h5 =+ (Popa-Pachman, 1949)

2. ... Sc6 3. d3 g6 4. c4 Lg7 5. Sc3 d6 6. Le2 Sf6 7. Sf3 Lg4 8. Le3 o-o 9. o-o Sd7 = (Nimzowitsch-Capablanca, 1928)

2. ... Sc6 3. Sc3 e6 4. Sf3 d5 5. Lb5 Sf6? (Sge7) 6. e5 Sd7 7. Lxc6 bxc6 8. o-o Le7 9. d3 o-o 10. De1 Tab8 11. b3 De8 12. La3 += (Kasparjan-Bronstein, 1947).

Paul Boersma heeft nog onlangs enkele voors en tegens van de Siciliaanse flanksystemen op een rij gezet (1983). Een deel van zijn schaakboekje gaat over “het f2-f4 complex”. Het is hier zeker niet de bedoeling alle varianten na 2. f2-f4 te behandelen. Om echter meer inzicht te krijgen in de achtergrond van dit complex is het zinvol de inleiding van Boersma te herhalen. Boersma schrijft:

“Hieronder worden die varianten behandeld, waarbij wit f2-f4 speelt en zijn koningsloper niet fianchetteert. Speelt hij wel g2-g3 en Lf1-g2, dan wordt dat onder de “Gesloten Varianten” van het Siciliaans besproken. Een belangrijk kenmerk van de stelling die we gaan behandelen is dat de witte dame via de diagonaal e1-h4 een route heeft om de zwarte stelling te bestoken en dat is de reden waarom zwart gemakkelijk in een koningsaanval kan geraken. Aan de andere kant schept de ontwikkeling van de koningsloper wit problemen: die is namelijk moeilijk actief en veilig te pos-

teren. Wit mag niet ontevreden zijn als hij de looper tegen zwarts damepaard weet te ruilen.”

De varianten die bij Boersma aan bod komen en te maken hebben met de “Maastrichtse Variant” zijn:

1.	e4	c5
2.	f4	..
A	..	d5
B	..	e6
C	..	Pf6
D	..	Pc6
E	..	g6

De voortzetting 2 .. d6 heeft geen zelfstandige betekenis in Boersma’s boek, terwijl in het eerder aangehaalde “Batsford Chess Openings” van Kasparov en Keene deze variant als hoofdvariant gegeven wordt. De schrijvers en analytici zijn het blijkbaar niet met elkaar eens. In het boek van Boersma krijgt geen van de openingen een zelfstandige naam.

Tot hier over deze variant, al dan niet terecht de naam “Maastrichtse Variant” dragend.

Net zo interessant is het Vinken-systeem, waarop Boersma ook dieper ingaat. Boersma schrijft:

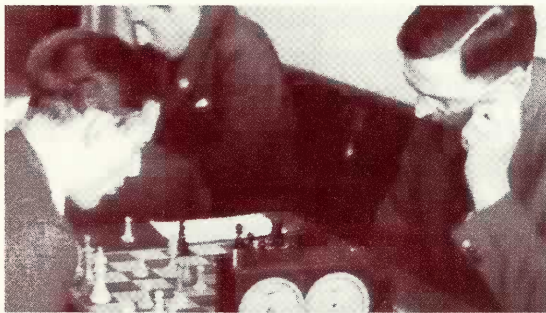
“Het was de Nederlander Vinken, die in de twintiger en dertiger jaren aanbeval eerst Pc3 te spelen om Pe6 af te wachten zodat de witte koningsloper dat paard kan pennen.

Na 1. e4 c5 2. Pc3 behandelen we 2 .. Pc6 als hoofd-variant. De mogelijkheden na 2 .. d6 worden later besproken.

Na 2 .. e6 doet wit er beter aan niet 3. f4 te spelen, want na 3. .. d5 staat zwart bevredigend: 4. Pf3 de4 5. Pxe4 Pc6 6. Lb5 Ld7 (..) 7. o-o Ph6 8. b3 Pf5 9. Lb2 Le7 10. g4?! Pfd4 11. Pxd4 Pxd4 en zwart staat beter, Pribyl-Nei, Tallin, 1973.

Na 2. .. g6 moet zwart rekening houden met 3. d4. (1983)"

Vinken werd maar liefst 20 keer Kampioen van Limburg. Een partij van Vinken en het systeem dat naar hem genoemd is maakt duidelijk hoe machtig dit systeem kan zijn. De partij is gespeeld tijdens het in Maastricht gehouden Internationaal msv Schaak-tournooi (20 tot en met 29 april 1946). Het commentaar komt uit het toernooiboek van Lodewijk Prins, zelf deelnemer aan dit tournooi en, zoals achteraf bleek, de enige die tournooi-winnaar Euwe een vol punt wist af te snoepen.

Vinken versus Euwe

Partij no. 14

Wit: A. Vinken

Zwart: V. Soultanbeieff

Siciliaansch

1.	e2-c4	c7-c5
2.	Pb1-c3	Pb8-c6
3.	f2-f4	e7-e6
4.	Pg1-f3	d7-d5
5.	Lf1-b5	..

Dr. Euwe heeft ontdekt dat wit niets anders speelt dan Nimzo-Indisch met een zet extra. Daar Nimzo-Indisch een verdediging is en wit geacht wordt de aanvallende partij te zijn, zal de gekozen speelwijze slechts ingang kunnen vinden, mits blijkt, dat de extra zet in dit geval werkelijk aanval waarborgt in plaats van verdediging.

5.	..	a7-a6
----	----	-------

Volgens Nimzo-Indische gebruiken had zwart met 5. .., Pge7 moeten voortzetten. Maar ook de tekstzet, gebaseerd op Siciliaanse beginselen kan onmogelijk slecht zijn.

6.	Lb5xc6	b7xc6
7.	e4-e5	..

Voor het afsluiten van de stelling, ten einde bedrijvigheid van zwarts loopers onmogelijk te maken, kan

natuurlijk slechts worden gepleit. Toch was eerst 7. d2-d3 het best, omdat de tekstzet met 7. ..., c5-c4 had kunnen worden beantwoord.

7.	..	Pg8-e7
8.	d2-d3	h7-h5

Zou zwart wits plannen hebben voorzien, dan had hij alsnog op controle over veld c4 aangestuurd, opdat blokkade door c2-c4 te juister tijd had kunnen worden verhinderd. Juist was daarom 8. ..., a5! 9. Pe2, La6 10. b3 (anders heeft c5-c4 nog meer uitwerking) 10. ..., c4 11. bxc4, dxc4 12. d4, c5! met kansen en tegenkansen.

9.	o-o	Pc7-f5

Na het verzuimen van deze laatste gelegenheid tot het voorkomen van c2-c4 geraakt zwart op een hellend vlak. De helling is zwak en ruw, en de zwaartekracht wellicht niet eens onweerstaanbaar, maar het is nu eenmaal moeilijker een helling op te klauteren, dan af te glijden. Aangewezen was 9. ..., a5 10. Pe2 La6 als voren.

10.	Pc3-e2	a6-a5

Te laat. Na de insluiting van zwarts loopers met c2-c4 beschikt wit over het grootste deel der manoeuvreer-ruimte, een voordeel, dat in dit geval bijna niet met succes kan worden bestreden. Nadat het eerste doel

van zijn opzet is bereikt behandelt Vinken de partij heel goed.

11.	c2-c4	a5-a4
12.	Pe2-g3	Pf5xg3

Ook 12. ..., Pd4 13. Le3 leidt tot ruil van den eenigen goed geplaatsten zwarten officier, zonder dat zwart zijn kansen kan verbeteren. Het best was 12. ..., g6 benevens Le7 en o-o. Soultanbeieff speelt heel dit moeilijke verdedigingsprogramma blijkbaar onder een pessimistische suggestie.

13.	h2xg3	Lf8-e7
14.	Lc1-e3	o-o
15.	Dd1-c2	Dd8-b6
16.	Tf1-b1	d5-d4

Veld e4 moest zeker nooit zonder noodzaak worden prijsgegeven. Afwachten was de boodschap, b.v. 16. ..., La6 17. Tfb8 enz., nog altijd met redelijke remisekansen. Na den tekstzet is zwart, zij het ook achter een sterke verschansing, praktisch tot ledigheid gedoemd. Aan wits kant worden de slotmaatregelen met groote breedvoerigheid getroffen.

17.	Le3-f2	Lc8-d7
18.	Pf3-d2	Tf8-b8
19.	Dc2-d1	g7-g6
20.	Pd2-e4	Kg8-g7

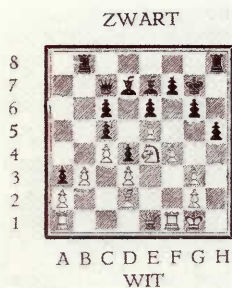
21. Lf2-e1 Db6-c7
 22. b2-b3 a4-a3

Anders verkrijgt wit een vrijen a-pion, die bovendien nog de rol van een extra pion zou spelen. Wit heeft zijn illusie (doelwitten voor zijn looper) zoo goed mogelijk verwezenlijkt en is er van nu af op uit, dien looper toegang te verschaffen.

23. Lc1-d2 Tb8-b7
 24. Dd2-c2 Ta8-h8
 25. Tb1-f1 Tb7-b8
 26. Tf1-f3 Dc7-a7
 27. Ta1-b1 Tb8-b7
 28. Dc2-d1 Tb7-b8
 29. Dd1-e1 Da7-b6
 30. Tf3-f1 Db6-c7

Stelling na 30. ..., Db6-c7

31. Pe4-f6 Le7xf6?

Alle lof voor wits combinatie, die een niet alledaagse diepte vertoont. Maar zij was geenszins dwingend. Na 31. ..., Tb7 zou wit nog steeds zeer veel te bewijzen hebben gehad. Dat het zoo moeilijk is een winnende operatie voor wit aan te toonen, zwarts bijna consequent lijdelijke houding ten spijt, pleit niet voor de aanvalswaarde van het door Vinken ontworpen systeem ter bestrijding van de Siciliaansche verdediging.

32. e5xf6 Kg7xf6

Na 32. ..., Kh7 33. f5 (dreigt Lf4) 33. ..., e5 34. Dc1, Ta8 (34. ..., Lxf5, dan 35. Txf5, gxf5 36. La5! en Dg5) 35. Lh6 zou de helling eveneens sterker en gladder zijn geworden.

33. Ld2-a5 Dc7-d6

33. ..., Db7 34. De5+, Ke7 35. Lc7 zou minstens de kwaliteit hebben gekost.

34. Dc1-e5+ Dc7xe5

34. ..., Ke7 dan weer 35. Lc7!

35. f4xe5 Kf6-g7

Een van de voornaamste pointes is, dat de pion niet kan worden genomen wegens mat op c7. Dat veld is echter in elk geval de toegang tot victorie.

36.	La5-c7	Tb8-b7
37.	Lc7-d6	Th8-d8
38.	Tf1-f2	Ld7-c8
39.	Ld6xc5	Td8-a8
40.	Tb1-d1	Tb7-d7
41.	Tf2-f4	g6-g5
42.	Tf4-e4	Ta8-a5
43.	b3-b4	Ta5xc5

Geen wonder, dat zwart der vertwijfeling nabij is. 43. ..., Ta4 44. Tb1, f5 45. Txd4, Tb7 46. Td8, Kf7 47. Kf2 zou op den duur hetzelfde resultaat hebben gehad als de tekstzet. Zie ook 43. ..., Ta4 44. Tb1, Kg6 45. Kf1, benevens Ke2 en dan Lxd4. Later is dan zoo noodig pion a3 aan de beurt.

44.	b4xc5	Td7-b7
45.	Td1-e1	Kg7-f8
46.	Kg1-f2	Kf8-e7
47.	Te4xd4	f7-f6
48.	e5xf6+	Kc7xf6
49.	Td4-d8	Lc8-d7
50.	Td8-a8	c6-e5
51.	Ta8xa3	Ld7-g4
52.	Ta3-b3	Tb7-a7
53.	Te1-a1	Ta7-a5
54.	a2-a4	e5-c4
55.	d3-d4	Lg4-e6
56.	Tb3-b4	Kf6-f5
57.	Kf2-e3	Kf5-g4

58.	Tar-a3	Kg4xg3
59.	Kc3xe4+	Kg3-g4
60.	d4-d5	Lc6-d7
61.	Kc4-d4	h5-h4
62.	Tb4-b7	

Zwart geeft het op.

Toernooiboekje Internationaal MSV Grootmeesterturnooi 1946

Dit was de enige keer in genoemd toernooi (met 10 spelers van relatief hoog niveau) dat Vinken de kans kreeg (zo u wilt: koos) om het Vinken-systeem te spelen. Hoe vaak Vinken in zijn schaakpraktijk koos voor het Vinken-systeem is niet te achterhalen, dus ook niet of hij er erg succesvol mee was. In het betreffende toernooi eindigde hij in de middenmoot. Prins schrijft tot slot over de deelname van Alex Vinken:

“Vinkens debuut in dit gezelschap was een verrassing die hoge verwachtingen heeft doen rijzen. Voor die verwachtingen is menig goed argument aan te voeren, want Vinken beschikt over allerlei sterk verschillende wapenen - behendigheid in combinatie - zowel als positiespel, voortvarendheid zowel als geduld en list, intuïtie zowel als kennis van de theorie - die hij met groote beslistheid en nog grotere onvermoeibaarheid in toepassing brengt. Voor de praktijk is zulk een arsenaal reeds nuttig ook al zou het nog niet tot een zeer hoge klasse mogen worden gerekend. In de analyse worden zwakten veel genadelozer blootgelegd dan in de praktijk en daarom zal Vinken, al naarmate hij in sterker gezelschap geraakt, waar de praktijk al dichterbij de kritische kracht der analyse nadert, aan inzicht moeten winnen om zijn supporters te kunnen blijven tevredenstellen.”

Voor iemand die pas op zijn 19e met schaken begonnen was heeft Vinken goed gepresteerd. Met 20 Kampioenschappen van Limburg en een bijdrage aan

de schaaktechnische analyse zal hij zeker niet in de vergetelheid raken.

Tot slot is het aardig om enkele partijen uit de hedendaagse praktijk te tonen waarin beide systemen die u in dit intermezzo voorgelegd zijn, zijn toegepast (bronnen zijn een boek van A. Roisman en de schaakrubriek uit de Volkskrant). Het Vinken-systeem blijkt geregeld (en met succes) toegepast te worden door internationale (groot)meesters, van de “Maastrichtse Variant” kan dat niet zo duidelijk gesteld worden. Een en ander blijft natuurlijk toch altijd afhankelijk van de sterkte van de spelers en de “vorm van de dag”. Om te beginnen een voorbeeld van een partij “op niveau”, waarin de “Maastrichtse Variant” gespeeld wordt.

Martinik - Dobosz / 1973

1.	e2-e4	c7-c5
2.	f2-f4	e7-e6
3.	Pg1-f3	d7-d5
4.	Lf1-b5+	Lc8-d7
5.	Lb5xd7+	Dd8xd7
6.	e4xd5	e6xd5
7.	o-o	Pb8-c6
8.	d2-d4	Pg8-f6
9.	b2-b3?	..

Beter is Kh1

9.	..	c5xd4
10.	Lc1-b2	Lf8-c5
11.	Kg1-h1	o-o
12.	Pf3xd4	Pf6-g4
13.	Pd4xc6	..

Ook niets is 13. Dd2 Tae8 14. c3 Te4

13.	..	b7xc6
-----	----	-------

Op 13. ... Pe3? volgt 14. Pe5!

14.	Dd1-f3?	..
-----	---------	----

Nodig was Ld4

14.	..	Tf8-e8
15.	Df3-c3?	Pg4-f2+
16.	Tfixf2	Lc5-d4!!

Met als mogelijk vervolg:

17. Dd2 Lxb2 of 17. Dxd4 Te1

0-1

Veel voorbeelden van de "Maastrichtse Variant" zijn er echter niet, de meeste schakers kiezen immers niet voor al te onrustige systemen. Van het Vinken-systeem kunnen we meer laten zien. De eerstvolgende partij komt van misschien wel de twee sterkste schakers ter wereld van dit moment.

ALEX VINKEN

Alex Vinken is 49 jaar en 18x kampioen van Limburg geweest. Dit jaar wil hij proberen Meddeler te onttronen en dan de 20 vol te maken. Hij schaaft vanaf zijn 19de jaar. Verschillende internationale wedstrijden heeft hij medegemaakt, o.a. te Düsseldorf en een telegrafische match tegen Johannesburg in Zuid-Afrika. In 1951 speelde hij voor het kampioenschap van Nederland; in de voorronde behaalde hij als 1e 8½ uit 11, doch was helaas ziek toen hij in de finale moest uitkomen in 1952. Hij woont in Kaalbeide en speelt aan het eerste bord van de Maastrichtse Schaakvereniging.

Anand - Kasparov / New York, rapid 1994

1.	e2-e4	c7-c5	30.	Ta1-f1	Dc7-b6
2.	Pb1-c3	Pb8-c6	31.	Df6-f4	b5xc4
3.	f2-f4	c7-e6	32.	b3xc4	Db6-b4
4.	Pg1-f3	Pg8-e7	33.	Df4-d2	Tc8-h8
5.	g2-g3	d7-d5	34.	Dd2xb4	a5xb4
6.	d2-d3	g7-g6	35.	Te2-h2	Th8-a8
7.	Lf1-g2	Lf8-g7	36.	Pg1-h3	Ta8-a3
8.	o-o	b7-b6	37.	Ph3-f4	Kd7-e7
9.	e4-e5	h7-h5	38.	Tf1-e1	Th7-g7
10.	Pc3-e2	Pe7-f5	39.	Th2-b2	Tg7-g8
11.	c2-c3	a7-a5	40.	Te1-e2	Ta3-a7
12.	Tf1-f2	Lc8-a6	41.	Te2-h2	Ta7-a8
13.	h2-h	Lg7-f8	42.	Tb2-d2	Ta8-a3
14.	Kg1-h2	Lf8-e7	43.	Pf4-h3	Lc6-e4
15.	Pe2-g1	Ta8-c8	44.	Ph3-f2	Le4-c6
16.	Tf2-e2	d5-d4	45.	Kg3-f4	Tg8-a8
17.	c3-c4	b6-b5	46.	h4-h5?!	..
18.	b2-b3	Ke8-f8		Dit is riskant	
19.	Pf3-g5	Le7xg5			
20.	f4xg5	Dd8-b6	46.	..	Ta3xa2
21.	Lc1-f4	La6-b7	47.	Td2xa2	Ta8xa2
22.	Lg2-e4	h5-h4	48.	h5-h6	Ta2-a8
23.	g3-g4	Pf5-g3	49.	Pf2-d1	..
24.	Lf4xg3	h4xg3+			
25.	Kh2xg3	Db6-c7		Is dit de pointe?	
26.	Le4xc6	Lb7xc6			
27.	Dd1-f1	Kf8-e8	49.	..	Ke7-f8
28.	Df1-f6	Th8-h7	50.	Pd1-b2	Kf8-g8
29.	h3-h4	Ke8-d7	51.	Kf4-g3	Ta8-a1

52.	Th2-f2	Lc6-e8
53.	Tf2-e2	Ta1-g1+
54.	Kg3-h4?	..

Beter is Kf4

54.	..	Le8-c6!

Dreigt Lf3

55.	Te2-f2	Tg1-e1
56.	h6-h7+	Kg8-h8
57.	Tf2xf7	..

Op Txe5 volgt Tc7

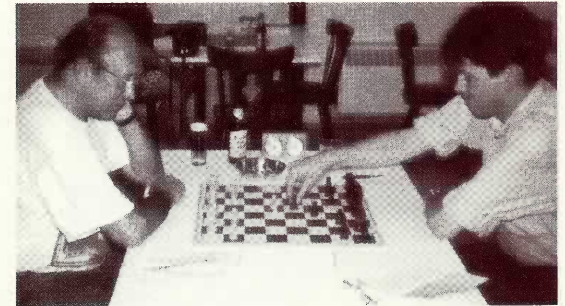
57.	..	Te1-e3!

Dreigt Lc6-g2

58.	Pb2-d1	Te3xd3
59.	Pd1-f2	Td3-f3
60.	Tf7-f6	b4-b3
61.	Pf2-d1	Tf3-d3
62.	Pd1-b2	Td3-e3
63.	Pb2-d1	Te3xe5
64.	Tf6xg6	Kh8xh7
65.	Tg6-f6	Kh7-g7
66.	Tf6-f2	Te5-e1

0-1

Kasparov straft uiteindelijk het idee van Anand af om te kiezen voor het Vinken-systeem. De twee heren zijn echter voorlopig nog niet van elkaar af. Een volgende partij in het Vinken-systeem toont ons een winnaar die het initiatief voor deze opening durfde te nemen.

De huidige behuizing in het Förtje, de heren P. Coenen (wit) en W. Kersten (zwart)

Morosevic - Adams / Tilburg, 1993

1.	c2-e4	c7-c5
2.	Pb1-c3	Pb8-c6
3.	f2-f4	g7-g6
4.	Pg1-f3	Lf8-g7
5.	Lf1-b5	Pc6-d4
6.	Pf3xd4	c5xd4
7.	Pc3-e2	a7-a6

De theorie zegt 7. ... Db6 8. Ld3 d6

8.	Lb5-a4	b7-b5
9.	La4-b3	e7-e6
10.	o-o	Pg8-e7
11.	d2-d3	o-o
12.	Dd1-e1	f7-f5
13.	Lc1-d2	Pe7-c6
14.	Kg1-h1	Lc8-b7
15.	Pc2-g1	h7-h6
16.	Pg1-f3	Kg8-h7
17.	De1-g3	Dd8-e7
18.	Ta1-e1	a6-a5
19.	a2-a3	Ta8-b8
20.	Pf3-h4	De7-f7
21.	Dg3-h3	Lb7-a8
22.	Tf1-f3	a5-a4
23.	Lb3-a2	b5-b4
24.	Ld2-c1	b4-b3
25.	c2xb3	a4xb3
26.	La2-b1	d7-d6
27.	Lc1-d2	Kh7-g8?

28.	g2-g4!	Pc6-e7
29.	g4xf5	g6xf5
30.	Tf3-g3	Kg8-h7
31.	Ph4-f3	Lg7-f6
32.	Pf3-g5+	Lf6xg5
33.	f4xg5	Pe7-g6
34.	Dh3xh6+	Kh7-g8
35.	h2-h4	f5-f4
36.	Tg3-h3	Tb8-b7
37.	h4-h5	Pg6-e5
38.	Te1-g1	Tb7-c7
39.	Th3-h4	Df7-e8
40.	g5-g6	

1-0

Mooi vanuit de opening (zoals dat in schaaktermen gezegd wordt) is zwart weggespeeld. Van der Wiel laat zien dat het ook anders kan.

Van Schaardenburg - Van der Wiel / Donner
Memorial 1994

1.	e2-e4	c7-c5
2.	Pb1-c3	Pb8-c6
3.	f2-f4	g7-g6
4.	Pg1-f3	Lf8-g7
5.	Lf1-c4	e7-e6
6.	f4-f5	Pg8-e7
7.	f5xe6	f7xe6
8.	d2-d3	d7-d5
9.	Lc4-b5	..

Hier zegt de theorie 9. Lb3 o-o (of: b5!?) 10. o-o h6

9.	..	o-o
10.	Lb5xc6	Pe7xc6
11.	o-o	d5-d4
12.	Pc3-e2	e6-e5
13.	Kg1-h1	h7-h6
14.	Lc1-d2	Lc8-e6
15.	a2-a3	c5-c4
16.	Dd1-e1	Dd8-e7
17.	De1-g3	g6-g5
18.	h2-h3	Tf8-f7
19.	Tf1-f2	Ta8-f8
20.	Ta1-f1	De7-c5
21.	Pf3-e1	c4xd3
22.	c2xd3	Dc5-b5
23.	Tf2xf7	Tf8xf7
24.	Tf1xf7	Le6xf7

25.	Ld2-c1	Db5-b3
26.	Dg3-f2	Db3-d1
27.	b2-b4	a7-a5
28.	b4xa5	Pc6xa5
29.	Kh1-g1	Pa5-b3
30.	Lc1-b2	Pb3-c5
31.	Pe2-c1	Pc5-a4
32.	Kg1-f1	Lf7-e6

Met als mogelijk vervolg: 33. g2-g4 h6-h5 en o-1. Zo kan het dus ook. Aan het eind van deze reeks partijvoorbeelden een partij waarbij Polikarpov laat zien hoe het Vinken-systeem gebruikt moet worden.

Polikarpov - Klimenok / Witebsk 1969

1.	e2-e4	c7-c5
2.	Pb1-c3	d7-d6
3.	f2-f4	g7-g6
4.	Pg1-f3	Lf8-g7
5.	Lf1-c4	Pb8-c6
6.	o-o	e7-e6
7.	d2-d3	..

Beter is f5

7.	..	Pg8-e7
8.	Dd1-e1	o-o
9.	f4-f5	d6-d5!
10.	Lc4-b3	c5-c4?

Beter is: 10. ... dxc4 11. dxc4 gxf5! 12. Dh4 Pd4! plus ...
c4!

11.	d3xc4	d5xe4
12.	f5-f6!	Lg7xf6
13.	Pc3xe4	Lf6-g7
14.	Lc1-g5	f7-f6
15.	Ta1-d1	Dd8-c7
16.	Lg5-d2	Kg8-h8

Beter: ... h6

17.	Ld2-c3	e6-e5
18.	c4-c5	Lc8-d7

19.	Pe4-d6	Pc6-d8
20.	Pf3xe5!	Ld7-e8

Of 20. ... fxe5 21. Txf8+ Lxf8 22. Dxe5+

21.	Pd6xe8	Tf8xe8
22.	Pe5xg6+!	En 1-o.

Na al deze schitterende partijen met hier en daar verrassende wendingen denkt u wellicht: "wat is nu de les, is er een les?". Het niet minder verrassende antwoord is natuurlijk neen! Een les is er niet, wel de aansporing om deze varianten die u zojuist redelijk uitvoerig voorgeschoteld heeft gekregen ten uitvoer te brengen. Msv hoopt dat u er veel plezier en succes mee zult beleven.

Literatuurverwijzingen

Berliner Schachzeitung, 1930

Kasparov-Keene, Batford Chess Openings, 1988

Paul Boersma, De schaakopening; Siciliaans flanksystemen, 1983

Rolf Schwarz, Die Sizilianische Verteidigung, 1966

Dr. M. Euwe, Theorie der schaakopeningen, 1958

Lod. Prins, Internationaal msv Tournooi 1946, 1946

Den Hertog-Euwe, Praktische schaaklessen II, 1962

De Volkskrant, 1995

Colofon

De tekst over de geschiedenis van msv werd geschreven door Jan Korsten.

De tekst die handelt over de "Maastrichtse Variant" en het Vinkensysteem werd geschreven door Sjef Moerdijk.

De coördinatie en samenstelling was in handen van Hans van der Heijden.

Het grafisch ontwerp werd verzorgd door Joep Pohlen uit Roermond.

Het geheel werd gedrukt op papier van Meerssen & Palm (omslag: Marsana, geel, 250 grams; binnenwerk: houtvrij offset, licht getint, 140 grams).

Het drukwerk werd uitgevoerd door Drukkerij Meesters in Maastricht.

1920 75 1995